

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Høylandet kommune

Arkivsak: 25/295
Møtedato/tid: 26.08.2025 kl. 09:00 -13.00
Møtested: Kommunestyresalen

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Jorunn Sund på telefon 959 85 828, eller e-post: jorunn.sund@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Steinkjer, 19.08.2025

Knut Terje Årsandøy (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Jorunn Sund
førstekonsulent
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
13/25	Orientering fra ordfører
14/25	Revisors uttalelse - forenklet etterlevelse økonomiforvaltningen
15/25	Budsjettkontroll per 31. juli 2025
16/25	Referater
17/25	Innspill til kontrollutvalget
18/25	Godkjenning av møteprotokoll

Orientering fra ordfører

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Høylandet kommune

Møtedato

26.08.2025

Saknr

13/25

Saksbehandler Jorunn Sund

Arkivkode

Arkivsaknr 24/200 - 12

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering

Saksopplysninger

Kontrollutvalget inviterer ordfører i møte den 26.08.2025 kl. 09:10 til å si noe om praksisen ved plikten til å møte i kommunale møter.

I kommunestyret har folkevalgte møteplikt, men de har også rett til å melde gyldig forfall. Kommuneloven § 8-1 slår fast at medlemmer av kommunale folkevalgte organer plikter å delta i organets møter hvis de ikke har gyldig forfall. Dette betyr at de både har rett og plikt til å møte, og de har også plikt til å stemme i saker som er til behandling, med mindre de har gyldig forfall.

Detaljert:

- **Møteplikt:** Folkevalgte, som medlemmer av kommunestyret, har altså en plikt til å møte i møtene.
- **Gyldig forfall:** Det er likevel anerkjent at det kan oppstå situasjoner hvor man ikke kan møte, og man kan melde gyldig forfall. Dette kan være av ulike årsaker, som sykdom, ferie eller andre viktige årsaker.
- **Stemmeplikt:** Når man er til stede i et møte, har man også plikt til å stemme i sakene som behandles.
- **Unntak:** Ved valg og vedtak om ansettelse er det anledning til å stemme blankt.
- **Fri fra arbeid:** Arbeidstakere har rett til fri fra jobben for å delta i møter i folkevalgte organer.
- **Rapportering av forfall:** Folkevalgte må rapportere gyldig forfall til kommunens politiske sekretariat, slik at de kan tilpasse møteplanleggingen.

Vurdering

Anbefaler kontrollutvalget å stille spørsmål til ordfører, bestrebe oss på lik praksis.

Revisors uttalelse - forenklet etterlevelse økonomiforvaltningen

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Høylandet kommune

Møtedato

26.08.2025

Saknr

14/25

Saksbehandler Jorunn Sund

Arkivkode

Arkivsaknr 24/22 - 16

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar revisors risiko- og vesentlighetsvurdering for forenklet etterlevelseskontroll 2024 til orientering.

Vedlegg

Revisors uttalelse forenklet etterlevelseskontroll 2024 - rapportering finans- og gjeldsforvaltning

Saksopplysninger

Revisor skal i henhold til [kommuneloven § 24-9](#) gjennomføre en forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen og skal senest 30. juni gi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget om resultatet av kontrollen (med kopi til kommunedirektøren). Formålet med forenklet etterlevelseskontroll, er innenfor en begrenset ressursramme å forebygge svakheter og bidra til å sikre at kommunen følger sentrale bestemmelser og vedtak på økonomiområdet. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Revisors etterlevelseskontroll skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering (ROV), som skal legges fram for kontrollutvalget.

Revisor har i 2024 foretatt kontroll på etterlevelse av finansreglementets krav til rapportering til kommunestyret.

Revisor har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Høylandet kommunes etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på følgende områder:

Valgte kriterier

1. Har kommunedirektøren rapportert minst to ganger i løpet av 2024 til kommunestyret om forvaltningen av finansielle eiendeler og gjeld?
2. Har kommunaldirektøren etter utgangen av 2024 lagt fram rapport som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året?
3. Inneholder rapportene de opplysninger som kommunens finansreglement stiller krav om? Kriteriene er hentet fra Kommuneloven § 14-13, 3. avsnitt og kommunens Økonomi- og finansreglement kapittel 11 Finansforvaltning.

Konklusjon

Revisor vil presentere sine risiko- og vesentlighetsvurderinger direkte i møtet.

Kontrollutvalgets sekretariat viser til revisors orientering i møtet og anbefaler kontrollutvalget å ta redegjørelsen til orientering.

Revisjonsuttalelse FEK 2024 Høylandet kommune

Dokumentet er signert digitalt av følgende undertegnere:

- MONICA NORDVIK LARSEN, signert 20.06.2025 med ID-Porten: BankID

Det signerte dokumentet inneholder

- En forside med informasjon om signaturene
- Alle originaldokumenter med signaturer på hver side
- Digitale signaturer

Dokumentet er forseglet av Posten Norge

Signeringen er gjort med digital signering levert av Posten Norge AS. Posten garanterer for autentisiteten og forseglingen av dette dokumentet.

Slik ser du at signaturene er gyldig

Hvis du åpner dette dokumentet i Adobe Reader, skal det stå øverst at dokumentet er sertifisert av Posten Norge AS. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke er endret etter signering.

Til kontrollutvalget i Høylandet kommune**UAVHENGIG REVISORS ATTESTASJONSUTTALELSE OM ETTERLEVELSE AV BESTEMMELSER OG VEDTAK FOR ØKONOMIFORVALTNINGEN**

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Høylandet kommunes etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på følgende områder:

Vi har i vår risiko- og vesentlighetsvurdering kommet frem til at vi for 2024 foretar kontroll på etterlevelse av kommunens finansreglementets krav til rapportering til kommunestyret.

Valgte kriterier

1. Har kommunedirektøren rapportert minst to ganger i løpet av 2024 til kommunestyret om forvaltningen av finansielle eiendeler og gjeld?
2. Har kommunaldirektøren etter utgangen av 2024 lagt fram rapport som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året?
3. Inneholder rapportene de opplysninger som kommunens finansreglement stiller krav om?

Kriteriene er hentet fra Kommuneloven § 14-13, 3. avsnitt og kommunens Økonomi- og finansreglement kapittel 11 Finansforvaltning.

Ledelsens ansvar for etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen

Kommunedirektøren er ansvarlig for å etablere administrative rutiner som sørger for at økonomiforvaltningen utøves i tråd med bestemmelser og vedtak, og at økonomiforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

Vår uavhengighet og kvalitetskontroll

Vi har utført oppdraget i samsvar med etiske retningslinjer for revisjonsselskapet, som inneholder uavhengighetskrav og andre krav basert på grunnleggende prinsipper om integritet, objektivitet, faglig kompetanse og tilbørlig aktsomhet, fortrolighet og profesjonell opptreden.

I samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQC 1 Kvalitetskontroll for revisjonsfirmaer som utfører revisjon og forenklet revisorkontroll av regnskaper samt andre attestasjonsoppdrag og beslektede tjenester) har Revisjon Midt-Norge SA et tilstrekkelig kvalitetskontrollsystem, herunder dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering.

Våre oppgaver og plikter

Vår oppgave er å avgi en uttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på grunnlag av bevisene vi har hentet inn. Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag med moderat sikkerhet i samsvar med kommunelovens regler og RSK 301 Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen. Standarden krever at vi planlegger og gjennomfører oppdraget for å oppnå moderat sikkerhet for hvorvidt det foreligger vesentlige feil eller mangler ved etterlevelse av bestemmelser og vedtak i kommunens økonomiforvaltning på det området vi har foretatt forenklet etterlevelseskontroll.

Revisjon Midt-Norge SA

Brugata 2
7715 Steinkjer post@revisjonmidt norge.no
 907 30 300www.revisjonmidt norge.no
Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 902 310 MVA

Dokumentet er signert digitalt av:

• MONICA NORDVIK LARSEN, 20.06.2025

Forseglet av

Posten Norge

Vi baserer oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering som er lagt frem for kontrollutvalget.

Utføring av et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet i henhold til RSK 301, innebærer å utføre handlinger for å innhente bevis for at bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen etterleves. Typen, tidspunktet for og omfanget av de valgte handlingene er gjenstand for revisors skjønn. Moderat sikkerhet har klart lavere sikkerhetsgrad enn betryggende sikkerhet, og vi gir derfor ikke uttrykk for samme nivå av sikkerhet som i en revisjonsberetning.

Vi mener at vi har innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig bevis som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at Høylandet kommune ikke i det alt vesentlige har etterlevd bestemmelsene i Kommuneleien § 14-13, 3. avsnitt og kommunens Økonomi- og finansreglementet kapittel 11 finansforvaltning på de valgte kriterier.

Denne uttalelsen er utelukkende utarbeidet for å gi kontrollutvalget et bedre grunnlag for å ivareta sitt påseansvar med økonomiforvaltningen og til Høylandet kommunes informasjon, og er ikke nødvendigvis egnet til andre formål.

Brekstad, 20. juni 2025

Monica Nordvik Larsen
Oppdragsansvarlig revisor
Statsautorisert revisor

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi: Kommunedirektør

Revisjon Midt-Norge SA
Brugata 2
7715 Steinkjer

✉ post@revisjonmidt norge.no
☎ 907 30 300

www.revisjonmidt norge.no
Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 902 310 MVA

Dokumentet er signert digitalt av:

- MONICA NORDVIK LARSEN, 20.06.2025

Forseglet av

Posten Norge

Budsjettkontroll per 31. juli 2025

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Høylandet kommune

Møtedato

26.08.2025

Saknr

15/25

Saksbehandler Jorunn Sund

Arkivkode

Arkivsaknr 23/348 - 17

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar sekretariatets budsjettkontroll per 31. 07.2025 til orientering.

Vedlegg

Budsjettkontroll Kontrollutvalget 2025.07.31

Budsjettkontroll Revisjon 2025.07.31

Saksopplysninger

For å sikre at kontrollutvalget er godt informert om sin økonomi, legger sekretariatet herved fram en økonomisk oversikt pr 31.07.2025.

Budsjettkontrollen viser følgende:

- For møtegodtgjøring, dekning av tapt arbeidsfortjeneste o.l. er det et mindreforbruk når man ser kode 10804 og kode 11252 samlet.
- For kontrollutvalgets egen drift er det et mindreforbruk.
- For kjøp av sekretariatstjenester på kr 89 000.-
- For kjøp av revisjonstjenester på kr 255 500.-

konklusjon

Sekretariatets ber kontrollutvalget vurdere budsjettkontrollens tall per 31. 07.2025 til orientering.

Budsjettkontroll

60 Høylandet Kommune (2025) - År/Periode 2025 1 - 7

19.08.2025

Bruker: BENHYLDI Klokken: 09:46

Program: XKOST-A1 Versjon:

Budsjettoppfølging

Lagrede utvalg **Budsjettkontroll m. prosjekt 2025**

Selskap **60** **Høylandet Kommune**

Rapporttittel **Budsjettkontroll**

Region **0** **HØYLANDET KOMMUNE**

År/Periode **2025** **1** **7** ☐ Ta med IB

Sortering/Gruppering Kolonneinnhold

	Fra	Til	Ikke skriv	IU-brudd	Posisjonsbrudd
Ansvar	1100	1100	☐	☐	
Funksjon		ÅÅÅ	☐	☐	
Art	10100	19999	☐	☐	
<ingen>			☐	☐	
<ingen>			☐	☐	
<ingen>			☐	☐	
<ingen>			☐	☐	

Nullstill

Sideskift på nivå **0** ☐ Skriv ut linjer med null i beløp

Budsjettkontroll

60 Høylandet Kommune (2025) - År/Periode 2025 1 - 7

19.08.2025

	Regnskap 2025	Buds(end) 2025	Avvik(per.) 0
Ansvar: 1100 Kontrollutvalg			
Funksjon: 110 KONTROLL OG REVISJON			
10620 KM godtgj Sk.pliktig	0	1.000	1.000
10802 Ledergodtgjørelse	4.800	8.000	3.200
10803 Møtegodtgjørelse	480	4.000	3.520
10804 Godtgjørelse for tapt arbeidsfortjeneste	9.804	22.000	12.196
10990 Arbeidsgiveravgift	769	700	-69
11001 Faglitteratur/tidsskrifter/aviser	3.450	3.000	-450
11151 Bevertning	966	3.000	2.034
11252 Refusjon lønnsutg. folkevalgte	5.030	4.000	-1.030
11501 Kursavgifter og oppholdsutgifter	10.621	30.000	19.379
11600 Kjøre- og diettgodtgjørelse	0	4.000	4.000
11700 Skyss- og reiseutgifter	5.746	10.000	4.254
11960 Diverse kontingenter	0	2.300	2.300
11970 Lisenser/brukerstøtteavtaler	4.000	4.000	0
13800 Kjøp fra andre regnskapsenheter som inngå	89.000	180.000	91.000
14290 Merverdiavgift som kompenseres	797	2.100	1.303
17290 Kompensasjon for mva driftsregnskapet	-797	-2.100	-1.303
Sum funksjon: 110 KONTROLL OG REVISJON	134.666	276.000	141.334
Sum ansvar: 1100 Kontrollutvalg	134.666	276.000	141.334
TOTALT	134.666	276.000	141.334

Budsjettkontroll

60 Høylandet Kommune (2025) - År/Periode 2025 1 - 7

19.08.2025

Bruker: BENHYLDI Klokken: 09:53

Program: XKOST-A1 Versjon:

Budsjettoppfølging

Lagrede utvalg **Budsjettkontroll**

Selskap

60

Høylandet Kommune

Rapporttittel

Budsjettkontroll

Region

0

HØYLANDET KOMMUNE

År/Periode

2025

1

7

☐ Ta med IB

Sortering/Gruppering

Kolonneinnhold

	Fra	Til	Ikke skriv	IU-brudd	Posisjonsbrudd
Ansvar	1101	1101	☐	☐	
Funksjon		ÅÅÅ	☐	☐	
Art	10100	19999	☐	☐	
<ingen>			☐	☐	
<ingen>			☐	☐	
<ingen>			☐	☐	
<ingen>			☐	☐	

Nullstill

Sideskift på nivå

0

☐ Skriv ut linjer med null i beløp

Budsjettkontroll

60 Høylandet Kommune (2025) - År/Periode 2025 1 - 7

19.08.2025

	Regnskap 2025	Buds(end) 2025	Avvik(per.) 0
Ansvar: 1101 Revisjon			
Funksjon: 110 KONTROLL OG REVISJON			
11240 Kjøp av tjenester - Drift	255.500	420.200	164.700
14290 Merverdiavgift som kompenseres	63.875	101.000	37.125
17290 Kompensasjon for mva driftsregnskapet	-63.875	-101.000	-37.125
Sum funksjon: 110 KONTROLL OG REVISJON	255.500	420.200	164.700
Sum ansvar: 1101 Revisjon	255.500	420.200	164.700
T O T A L T	255.500	420.200	164.700

Referater

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Høylandet kommune

Møtedato

26.08.2025

Saknr

16/25

Saksbehandler Jorunn Sund

Arkivkode

Arkivsaknr 25/295 - 2

Forslag til vedtak

Kontrollutvalgene tar referatene til orientering.

Vedlegg

Funn-fra-tilsyn-med-personvernet-i-skolen

Orientering til KS og ledergruppen

Varsel om kontroll - kommunale retningslinjer og rutiner for tilskudd til spesielle miljøtiltak .pdf

Tilbakemeldingsbrev Høylandet kommune 2024

Kritikkverdig-at-utfordringer-i-barnevernet-har-vart-over-lang-tid

Mange-barn-blir-vaerende-i-en-utrygg-omsorgssituasjon

Rekordmange-klager-ber-om-at-saerlig-ett-omrade-folges-noye-med-pa

Uholdbart-at-innbyggerne-ikke-far-svar-fra-det-offentlige

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har fått følgende dokumenter som referatsaker:

Funn fra tilsyn med personvernet i skolen

www.datatilsynet.no

Datatilsynet har gjennomført *tilsyn* med kommuners ivaretagelse av elevenes personvern i digitale læringsverktøy i skolen. – Vi ser at hundrevis av digitale læringsverktøy ikke blir vurdert godt nok, sier direktør Line Coll.

Denne våren gjennomførte vi brevtilsyn med 50 kommuner der tema var hvordan de ivaretar personvern ved bruk av digitale læringsverktøy i opplæringen. Det overordnede formålet med tilsynsarbeidet er å forbedre personvernet i skolen gjennom å lage relevant og praktisk veiledning for kommunene

Nå er samlerapporten klar. Blant hovedfunnene er at flere digitale læringsverktøy ikke vurderes av kommunene sentralt, men besluttes av rektor eller den enkelte lærer.

- Flere kommuner uttrykker et stort ønske om en sterkere koordinering og en nasjonal støttetjeneste for vurdering av personvernet i digitale læringsverktøy. Dette har vi tatt til orde for i mange år, sier Line Coll.

I tilsynsarbeidet vårt har vi lagt til grunn en forståelse av at digitale læringsverktøy omfatter både læringsressurser og læringsplattformer som brukes til undervisningsformål. Dette omfatter både betalte og gratisverktøy (f.eks. Google søk, digitale lærebøker fra forlag, Strava, Campus Matte, youtube m.m.), applikasjoner som er installert lokalt i datasystemene (f.eks i iPader) og bruk av webapplikasjoner.

- Gratistjenester innebærer ofte en høy personvernrisiko ved at elevene eksponeres for reklame og selskapet samler inn personopplysninger til kommersielle formål. Barns personvern er under press, sier Coll.

Tilsyn og rapport

Tilsynsarbeidet bestod av to faser. I den første fasen gjennomførte vi en brevkontroll hvor kommunene ble bedt om å svare på spørsmål om *etterlevelse* av konkrete plikter etter personvernregelverket. I den andre fasen ble det gjennomført stedlige tilsyn med fire kommuner der formålet var å kontrollere etterlevelse av kommunens plikter i praksis. I samlerapporten (se lenger ned i artikkelen) oppsummerer vi funnene fra brevkontrollen og gir konkret og praktisk veiledning om kravene i personvernregelverket.

Noen hovedfunn fra brevkontrollene:

- Flere digitale læringsverktøy vurderes ikke av kommunen sentralt, men besluttes av rektor eller den enkelte lærer.
- Mange kommuner legger til grunn en for snever forståelse av hva en *personopplysning* er. Konsekvensen er at hundrevis av digitale læringsverktøy ikke blir vurdert og omfattes ikke av kommunens samlede oversikt over behandlingsaktiviteter.
- Mange kommuner har ikke egnede rutiner for å ivareta personvernet ved bruk av digitale læringsverktøy. Vi ser at gjennomføringen av disse forpliktelsene derfor ofte er vilkårlig og personavhengig.
- At et digitalt læringsverktøy har Feide-innlogging blir av mange kommuner oppfattet som at personvernet er ivare tatt. Kommunene er imidlertid selvstendig ansvarlig for å gjøre nødvendige vurderinger av personvernet.

- Mange kommuner har delegert teknisk ansvar til roller uten tilstrekkelig IKT-kompetanse, eksempelvis til lærere og rektorer.
- Kommuner som er en del av et interkommunalt IKT-samarbeid har i større grad skriftlige rutiner og kvalifiserte personer som utfører oppgaver av teknisk karakter.
- Det er lite bevissthet om problemstillingen knyttet til *behandling av personopplysninger* for leverandørenes egne formål. Et flertall av kommunene har derfor heller ikke iverksatt tilstrekkelige tiltak for å unngå dette.
- Det uttrykkes et stort ønske fra kommunene om at det etableres en sentralisert støttetjeneste for vurdering av personvernet i digitale læringsverktøy.

Anbefalte tiltak og veien videre

- 28 kommuner ga uttrykk for et stort ønske om at det etableres en sentralisert støttetjeneste for vurdering av personvernet i digitale læringsverktøy. Videre var det over 20 kommuner som skrev at de etterlyser veiledning, retningslinjer, praktiske eksempler og maler for å styrke deres eget vurderingsarbeid i kommunen.
- Det overordnede formålet med tilsynsarbeidet har vært å forbedre personvernet i skolen gjennom å lage relevant og praktisk veiledning for kommunene knyttet til arbeidet med personvern i skolen. Datatilsynet anbefaler sterkt at arbeidet med personvern i skolen samordnes og effektiviseres på nasjonalt plan i fremtiden. Vi mener det ikke er hensiktsmessig at hver kommune skal gjennomføre de samme vurderingene for hvert enkelt læringsverktøy som tas i bruk. Blant anbefalingene fra [Personvernkommisjonen i 2022](#) var en mer helhetlig politikk for sektoren og opprettelse av en nasjonal tjenestekatalog over godkjente, personvernvennlige læringsverktøy (regjeringen.no).

Les rapporten [her](#)

Fra: [Marit Grannes](#)
Til: [Ole Joar Flaas](#); [Kjersti Lian](#); [Bård Håvard Viken](#); [Ola B. Skarland](#); iver.tyldum@gmail.com; [Ivar Asbjørn Lervåg](#); [Inger Hilde Solstad](#); [Åge Hammer](#); [Tommy Tørring](#); arnt.sigurd@icloud.com; [marita valmo](#); [Haldis Dahl](#); jonarnegrongstad@gmail.com; [Hanne Saur](#); [laugpet](#); [Frode Grevskott](#); [Fredrik Steinsvik](#); [Ann Jorun Okstad](#); [Bent Ove Hyldmo](#); [Knut Erik Heia](#)
Kopi: [Jorunn Sund](#); [Knut Terje Årsandøy](#); [Johan Andre Grongstad](#)
Emne: VS: Orientering til KS og ledergruppen
Dato: 24. juni 2025 14:30:39
Vedlegg: [image001.png](#)

Videresender info for teknisk sjef Johan Grongstad.

Hei.

Grunnet feil i anbudsproessen og påfølgende klage fra leverandør, har vi dessverre sett oss nødt til å avlyse anbudskonkurransen for M1 prosess til renseanlegget i dag. Vi vil jobbe med å få ut en ny konkurranse fremover og har satt oss som mål å få ut denne innen 10.07.2025.

Mer informasjon om prosessen videre og fremdrift vil komme som orienteringssak i neste FS og KS.

Med vennlig hilsen

Johan Grongstad

Teknisk sjef

Tlf. 41 66 04 83

Høylandet kommune

HØYLANDET KOMMUNE

Vargeia 1

7877 HØYLANDET

Saksbehandler, innvalgstelefon

Linda Nyvoll Antonsen, 74168204

Varsel om kontroll - kommunale retningslinjer og rutiner for tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)

Statsforvalteren har besluttet å gjennomføre kontroll av kommunale retningslinjer for tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) i kommunene i Trøndelag. Kontrollen gjennomføres som en dokumentkontroll.

Hjemmel for kontrollen

Hjemmel for kontroll er «Reglement for økonomistyring i staten» (ØR) § 15:

«Overordnede virksomheter skal ivareta kontroll med at underliggende virksomheter og enheter utenom statsforvaltningen som utøver forvaltningsmyndighet, utfører sine oppgaver på forsvarlig måte og i henhold til § 14».

§ 14 inneholder bestemmelser om internkontroll.

Kontrolloppgavene er gitt til Statsforvalteren i «Tildelingsbrev» og «Hovedinstruksen» fra Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet.

Kontrollens omfang og tema

Statsforvalteren skal kontrollere om kommunenes tilskuddsforvaltning er i samsvar med kravene i ØR § 15. Dette innebærer at vi skal kontrollere om kommunen i sin tilskuddsforvaltning på landbruksområdet har etablert systemer for god styring og kontroll, som sikrer at tilskuddsordningene forvaltes i samsvar med gjeldende landbrukspolitikk, og i samsvar med gjeldende lover og regler.

Økonomireglementet krever at alle virksomheter skal etablere internkontroll tilpasset risiko og vesentlighet. Vi har fra våre oppdragsgivere fått beskjed om gjennom kontrollarbeidet å ha økt oppmerksomhet på kommunens internkontroll på landbruksområdet. Fokuset skal være både på om det er utarbeidet systemer for internkontroll, og om disse følges.

Vi gjennomfører nå en dokumentkontroll av kommunenes lokale retningslinjer for ordningen «Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket».

Vi vil ha særlig fokus på:

- Om formålsparagrafen i *Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket* er oppfylt
- Om kommunen har prioritert tiltak ut fra lokale behov
- Kommunens rutiner knyttet til utarbeidelse av lokale retningslinjer og utlysning av tilskuddet

Relevant regelverk

Følgende regelverk gir føringer for forvaltningen av ordningen:

- Reglement for økonomistyring i staten (Økonomireglementet)
- Forvaltningsloven (LOV 1967-02-10 nr. 00 om behandlingsmåten i forvaltningssaker)
- Lov om jord (jordlova), LOV-1995-05-12-23
- F04.02.2004 Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL-forskriften)
- Rundskriv 2021/18 Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket – kommentarer til regelverk
- Rundskriv 2021/29 Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) – saksbehandling

SMIL-forskriften § 1:

«Formålet med tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket er å fremme natur- og kulturminneverdiene i jordbrukets kulturlandskap og redusere forurensningen fra jordbruket, utover det som kan forventes gjennom vanlig jordbruksdrift. Prosjektene og tiltakene skal prioriteres ut fra lokale målsettinger og strategier.»

SMIL-forskriften § 8, andre ledd:

«Kommunen skal fastsette overordnede retningslinjer for prioritering av søknader. Slike retningslinjer skal utarbeides i dialog med statsforvalteren og næringsorganisasjonene i jordbruket lokalt.»

Økonomireglementet 6.3.1. Utlysning:

«Tilskuddsmidlene skal utlyses. Utlysningen skal skje slik at tilskuddsforvalteren når hele gruppen av potensielle mottakere i tråd med tilskuddsbevilgningen.(...)»

Innsending av dokumenter og tilbakemeldinger

Statsforvalteren ber om at kommunen sender inn følgende dokumenter:

- Kommunens tiltaksstrategier og lokale retningslinjer for tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket
- Rutinebeskrivelser og eventuelle andre skriftlige prosedyrer, planer osv. som inngikk i deres system for internkontroll knyttet til forvaltning av tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket i 2024

Vi ønsker tilbakemelding på følgende spørsmål:

1. Hvordan ivaretar kommunen SMIL-forskriftens § 8, andre ledd; *«Kommunen skal fastsette overordnede retningslinjer for prioritering av søknader. Slike retningslinjer skal utarbeides i dialog med statsforvalteren og næringsorganisasjonene i jordbruket lokalt.»*?
2. Hvilke rutiner har kommunen for å rullere lokale tiltaksstrategier og retningslinjer?
3. Når og på hvilken måte lyser kommunen ut SMIL-midler?

Dersom spørsmålene blir besvart gjennom kommunens tiltaksstrategier, lokale retningslinjer for tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket eller kommunens rutinebeskrivelse, er det ikke nødvendig å sende svar på spørsmålene i tillegg.

Frist

Frist for innsending av tiltaksstrategier og lokale retningslinjer, rutine, samt å besvare spørsmålene over, settes til 01.09.2025. Alt sendes elektronisk til sftlpost@statsforvalteren.no og linda.antonsen@statsforvalteren.no.

Med hilsen

(e.f.)

Landbruksavdelingen

Linda Nyvoll Antonsen
seniorrådgiver
Landbruksavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Likelydende brev sendt til:

FLATANGER KOMMUNE	Lauvsneshaugen 25	7770	FLATANGER
FROSTA KOMMUNE	Fånesvegen 1	7633	FROSTA
FRØYA KOMMUNE	Postboks 152	7261	SISTRANDA
GRONG KOMMUNE	Postboks 162	7871	GRONG
HEIM KOMMUNE	Trondheimsveien 1	7200	KYRKSÆTERØRA
HITRA KOMMUNE	Rådhusveien 1	7240	HITRA
HOLTÅLEN KOMMUNE	Helsetunet 7	7380	ÅLEN
HØYLANDET KOMMUNE	Vargeia 1	7877	HØYLANDET
INDERØY KOMMUNE	Vennalivegen 7	7670	INDERØY
INDRE FOSEN KOMMUNE	Postboks 23	7101	RISSA
LEKA KOMMUNE	Leknesveien 67	7994	LEKA
LEVANGER KOMMUNE	Postboks 130	7601	LEVANGER
LIERNE KOMMUNE	Heggvollveien 6	7882	NORDLI
MALVIK KOMMUNE	Postboks 140	7551	HOMMELVIK
MELHUS KOMMUNE	Postboks 55	7221	MELHUS
MERÅKER KOMMUNE	Rådhusgata 7	7530	MERÅKER
MIDTRE GAULDAL KOMMUNE	Rørøveien 11	7290	STØREN
NAMSOS KOMMUNE	Stavarvegen 2	7856	JØA
NAMSSKOGAN KOMMUNE	R.C. Hansens vei 2	7890	NAMSSKOGAN
NÆRØYSUND KOMMUNE	Postboks 133 , Sentrum	7901	RØRVIK
OPPDAL KOMMUNE	Postboks 1	7341	OPPDAL
ORKLAND KOMMUNE	Postboks 83	7301	ORKANGER
ØSEN KOMMUNE	Rådhusveien 13	7740	STEINSDALEN
OVERHALLA KOMMUNE	Svalivegen 2	7863	OVERHALLA
RENNEBU KOMMUNE	Myrveien 1	7391	RENNEBU

RINDAL KOMMUNE	Rindalsvegen 17	6657	RINDAL
RØROS KOMMUNE	Bergmannsgata 23	7374	RØROS
RØYRVIK KOMMUNE	Kommunehuset	7898	LIMINGEN
SELBU KOMMUNE	Gjelbakken 15	7580	SELBU
SKAUN KOMMUNE	Postboks 74	7358	BØRSA
SNÅSA KOMMUNE	Sørsivegen 6	7760	SNÅSA
STEINKJER KOMMUNE	Postboks 2530	7729	STEINKJER
STJØRDAL KOMMUNE	Postboks 133	7501	STJØRDAL
TRONDHEIM KOMMUNE	Postboks 2300 Torgarden	7004	TRONDHEIM
TYDAL KOMMUNE	Tydalsvegen 125	7590	TYDAL
VERDAL KOMMUNE	Postboks 24	7651	VERDAL
ØRLAND KOMMUNE	Postboks 43	7159	BJUGN
ÅFJORD KOMMUNE	Postboks 54	7169	ÅFJORD

Kommunedirektør i Høylandet kommune

Revisjonsnotat til årsregnskapet for 2024

Vi viser til revisjonsberetning datert 16.05.2025 for Høylandet kommune sitt årsregnskap for 2024. Dette revisjonsnotatet er ment som en orientering til, og som grunnlag for oppfølging for administrasjonen. Kopi av notatet vil bli oversendt kontrollutvalget til orientering.

Forhold som tas opp i dette revisjonsnotatet er mindre vesentlige forhold som ikke påvirker vår konklusjon om årsregnskapet i vår revisjonsberetning, men som vi mener ledelsen bør være kjent med og følge opp. De forhold som tas opp må ses på som forbedringspunkter som revisjonen har forventning til at blir tatt tak i. Hvis vi gjentatte ganger må ta opp samme forhold i revisjonsnotat vil det være aktuelt å løfte det opp i revisjonsberetning som presisering eller forbehold på aktuelt område.

Forbedringspunkter vi ønsker å sette fokus på:

1. Avleggelse av årsregnskapet og årsberetning og avstemminger
Revisjon mottok årsregnskapet for 2024 etter fristen for å avlegge årsregnskap som er 22. februar i følge kommuneloven § 14-6. I det årsregnskapet som ble oversendt revisjon den 28.02.2025 var det vesentlig feil. Revisjonen mottok årsberetningen den 8. april 2025. Årsberetningen skal avgis senest 31. mars ifølge kommuneloven § 14-7.

Når årsregnskapet avlegges og oversendes til revisjon skal alle avstemminger være gjennomført. Revisjonen måtte etterspørre noen avstemminger underveis.

Årsregnskap og årsberetning skal avlegges innen kommunelovens frister og dokumentene skal på avleggelsestidspunktet være ferdig avstemt. For senere år må avstemminger gjøres tilgjengelig for revisjonen senest samtidig med at regnskapet oversendes. II «Regnskapsmappa» fra NKRF, som oversendes kommunen fra revisjonen, framgår aktuelle avstemminger

2. Avstemming av budsjett
I den første versjonen av årsregnskapet var det vesentlige feil når det gjelder opplysninger om budsjett både når det gjelder drifts- og investeringsregnskapet. Kommunen korrigerde de første versjonene av regnskapet pga disse avvikene. Endelig versjon av årsregnskapet er signert av kommunedirektør den 6. mai. Avstemming av budsjett er en viktig kontroll som kommunen må gjennomføre før regnskapet avsluttes og avlegges. Det er et eget regneark i avstemmingsmappa (omtalt i punkt 1) som bør benyttes til formålet
For senere år må avstemming av budsjett være gjennomført før årsregnskapet avlegges.
3. Avslutning av driftsregnskapet
Kommunen har et budsjettavvik som viser et betydelig merforbruk i 2024 og avsetning til disposisjonsfond på kr 259 000 som burde vært strøket ihht strykningsbestemmelsene i budsjett- og regnskapsforskriften (Forskrift om økonomiplan §4-2. Beløpet som ikke er strøket er ikke av vesentlig betydning, men det er brudd ift forskriftens bestemmelser.
For senere år må regnskapet avsluttes i samsvar med bestemmelsene i forskriftens kapittel 4.
4. Manglende avsetning fond
NTE-midler mottatt i 2024 burde vært avsatt til fond, noe som ville økt utgiftene for 2024.
For senere år bør det foretas en gjennomgang om alle bruk og avsetning til fond er gjennomført før årsregnskapet avsluttet. Det bør foretas en vurdering om den manglende avsetningen i 2024, skal avsettes i 2025.

Revisjon Midt-Norge SA

Brugata 2
7715 Steinkjer post@revisjonmidt norge.no
 907 30 300www.revisjonmidt norge.no
Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 902 310 MVA

Dokumentet er signert digitalt av:

- MONICA NORDVIK LARSEN, 05.08.2025

Forseglet av

Posten Norge

5. Leverandørgjeld
Det er en differanse på kr 115 447 mellom det som står som leverandørgjeld i hovedboka og leverandørreskontroen.
Differansen har stått siden 2014 og bør korrigeres
6. Premieavvik
Kommunen fører pensjon og premieavvik på samme konto.
Dersom kommunen hadde opprettet egne konti for premieavvik i regnskapet ville det ha lettet avstemmingen av bokførte pensjonsutgifter sammenlignet med opplysninger om pensjonsutgifter fra pensjonsleverandør og avstemminger mellom innberettet pensjonsutgifter ift. kontrolloppstillingen og A07 1-12 mot regnskapet.
Revisjonen anbefaler at det opprettes egne konti i regnskapet for premieavvik.
7. Attestasjoner
Revisor opplever at flere attestasjoner blir levert nært opp til fristen for rapportering. Kommunen bør sende inn attestasjoner i god tid før fristen går ut. Attestasjoner skal oversendes til revisjonen minst 14 dager før frist (dvs minst 10 arbeidsdager, ferier og helligdager må hensyntas). Dersom det er attestasjoner med omfattende grunnlag som skal gjennomgås vil vi trenge lengre tid. Det er også attestasjoner som har egne frister, som f.eks ressurskrevende tjenester.
For senere attestasjoner minner vi om at attestasjoner som hovedregel skal oversendes ti revisjonen minst 14 dager før frist for rapportering.

Vi ønsker en tilbakemelding på hvordan punktene tenkes fulgt opp innen 29.08.2025

Brekstad, 5. august 2025

Monica Nordvik Larsen
Oppdragsansvarlig revisor
Statsautorisert revisor

Direkte ☎ 90 80 97 33 eller ✉ monica.larsen@revisjonmidt norge.no

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi:
Kontrollutvalg
Økonomisjef
Namsos lønn og regnskap

Revisjon Midt-Norge SA
Brugata 2
7715 Steinkjer

✉ post@revisjonmidt norge.no
☎ 907 30 300

www.revisjonmidt norge.no
Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 902 310 MVA

Dokumentet er signert digitalt av:

- MONICA NORDVIK LARSEN, 05.08.2025

Forseglet av

Posten Norge

Kritikkverdig at utfordringer i barnevernet har vart over lang tid

Kommunal rapport 24.04.2025

Riksrevisjonen kaller det kritikkverdig at årsakene til utfordringene i barnevernet har vart over lang tid, samtidig som tiltak foreløpig ikke løser utfordringen.

Det statlige Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufetat) har plikt til å tilby et forsvarlig plasseringstiltak når barnevernstjenesten i kommunene ber om det.

Det har vært en kraftig økning i brudd på denne bistandsplikten siden 2022, konkluderer Riksrevisjonen i en rapport.

– Det er kritikkverdig at barn ikke får det tilbudet de har behov for, sa riksrevisor Karl Eirik Schjøtt-Pedersen da han la fram rapporten torsdag.

Det er et sammensatt bilde som ligger bak, påpekte han.

- Bufetats tiltaksapparat er ikke tilstrekkelig dimensjonert til å ivareta bistandsplikten.
- Samarbeidsutfordringer mellom forvaltningsnivåene i barnevernet har negative konsekvenser for unge og barn som har behov for hjelp fra barnevernet.
- Manglende tilbud i ulike velferdstjenester gjør samarbeidet mellom barnevernet og andre tjenester krevende og fører til at barn ikke får tilbudet de har behov for.

Les rapporten [her](#).

Mange barn blir værende i en utrygg omsorgssituasjon

Kommunal Rapport 28.04.2025

Brudd på bistandsplikten, ressursknapphet og sviktende samarbeid mellom tjenestene er blant årsakene til de vedvarende utfordringene i barnevernet, ifølge Riksrevisoren.

Samtidig har Bufetat slitt med å øke kapasiteten på institusjonsplasser. Én grunn til det, er det politiske målet om å fase ut kommersielle aktører til fordel for ideelle aktører. Bufetat har ikke hatt nok statlige plasser og heller ikke klart å skaffe nok kapasitet i markedet.

Det er bevilget penger til å øke antall plasser flere ganger de siste årene. I år er det statlige barnevernet styrket med totalt 840 millioner kroner. Men det tar tid å bygge opp institusjonskapasiteten.

– Mangelen på plasser fører til at barn forblir i en utrygg omsorgssituasjon preget av rus, kriminalitet og uheldig bosituasjon, sa Schjøtt-Pedersen under framleggingen. Riksrevisjonen betegner bruddene på bistandsplikten som kritikkverdig, og vil følge opp disse i en egen undersøkelse.

Problemer med samarbeidet

Barnevernsreformen som ble innført i 2022, presiserte kommunenes ansvar for barnevernet og har styrket forebygging og tidlig innsats på tvers av tjenesteområdene som et mål. Dette skulle gi mindre behov for omsorgsovertakelser og dermed for fosterhjem og institusjonsplasser.

Høy kommunal egenandel på institusjonsplass – 182.700 kroner per måned i 2024 – gjør det imidlertid krevende å omprioritere midler til forebygging.

Undersøkelser viser dessuten at det fortsatt skorter på samarbeid mellom ulike tjenester.

– Lav kapasitet i tjenestene *utenfor* barnevernet bidrar til dårligere tilbud til barn i barnevernet, sa Schjøtt-Pedersen.

Riksrevisjonens undersøkelse viser at barnevernet opplever samarbeidet med politi, skole, barnehage, skole og helsestasjon som godt. Derimot har de utfordringer i samarbeidet med rus- og psykiatritjenester og PPT.

– Det er spesielt i samarbeidet med helsetjenestene at både barnevernet og Bufetat opplever utfordringer, sa riksrevisoren.

Han påpekte videre at de ulike tjenestene har ulike forventninger til hva de andre skal bidra med. I tillegg er det en silotenkning der saker skyves mellom tjenestene, og ansvaret for barnet blir uklart.

Mange har ikke plan

Det er svært varierende framdrift i arbeidet med reformen. Halvparten av kommunene har fortsatt ikke vedtatt en forebyggingsplan, slik de er pålagt, og for mange er det uklart hva forebygging innebærer.

– Det er store forskjeller på i hvilken grad kommunene lykkes med å utvikle tiltak, og det utfordrer målet om likeverdig tjenester, sa riksrevisoren.

Han oppfordrer nå Barne- og familiedepartementet (BFD), som er adressat for rapporten, til å følge opp og bistå kommune som sliter. Små barnevernstjenester bør få tilgang på støtte fra et større fagmiljø.

29 tjenester har færre enn fem årsverk. Disse er mer sårbare for gjennomtrekk og sykefravær.

Videre anbefaler Riksrevisjonen blant annet at BFD følger opp og bistår kommunene som så langt ikke har lyktes med å gjennomføre barnevernsreformen.

Riksrevisjonen om årsaker til barnevernets utfordringer

- Ressursknapphet er en utfordring for mange kommunale barnevernstjenester.
- Det statlige barnevernets tiltaksapparat er ikke tilstrekkelig dimensjonert for å ivareta bistandsplikten.
- Samarbeidet mellom det statlige og kommunale barnevernet er krevende når det statlige barnevernet ikke oppfyller bistandsplikten.
- Manglende tilbud i ulike velferdstjenester gjør samarbeidet mellom barnevernet og andre tjenester krevende, og fører til at barn ikke får det tilbudet de har behov for.
- Mange kommunale barnevernstjenester har ikke tilstrekkelige forutsetninger for å gjennomføre endringer.

Sivilombudet får rekordmange klager, ber om at særlig ett område følges nøye med på

Kommunal Rapport 24.04.2025

Digitaliseringen av forvaltningen et område det er grunn til å være ekstra oppmerksom på, mener sivilombud Hanne Harlem.

I fjor mottok Sivilombudet nesten 5.000 klager. Det er rekordhøyt, og Stortinget bidro med ekstra penger for at ombudet skulle kunne klare å ta unna alle klagene, viser [årsmeldingen for Sivilombudet for 2024](#).

Folk som mener at offentlig forvaltning har gjort feil, eller utsatt dem for urett, kan klage til Sivilombudet. Flest klager kom innenfor områdene lang saksbehandlingstid og manglende svar, trygd, plan og bygg, helse- og omsorgstjenester og arbeidsliv.

30 prosent av klagene handler om lang saksbehandlingstid og manglende svar.

Borgerne kan ikke fratas rettigheter

Digitalisering av offentlig sektor blir gjerne sett på som et verktøy for en mer effektiv forvaltning, som igjen skal kunne gi innbyggerne både raskere og bedre svar.

Men Sivilombudet peker også på at det er problemer knyttet til digitaliseringen.

«Vi ser fra klagesakene at flere får problemer i møte med offentlige digitale systemer. Systemet kan masseprodusere feil, gi resultater som ikke samsvarer med regelverket, eller hindre tilgangen til korrekt informasjon og veiledning. Borgerne kan ikke fratas rettigheter som følge av digitalisering. Digitale løsninger er kun et hjelpemiddel», skriver Harlem i årsmeldingen.

Hun mener derfor at digitaliseringen av offentlig sektor er et område det er grunn til å følge ekstra nøye med på.

Samtidig peker hun på at digitaliseringen åpenbart er positiv, fordi den kan gjøre forvaltningen mer effektiv, redusere feil og sikre likebehandling.

Må sørge for tilstrekkelig begrunnelse

Harlem og spesialrådgiver Kari Rørstad hos Sivilombudet understreker at kravene til saksbehandling fortsatt gjelder fullt ut, selv om det offentlige digitaliserer og automatiserer saksbehandlingen – så sant ikke annet følger av lov eller forskrift.

De mener de har sett flere eksempler på at grunnleggende forvaltningsrettslige krav ikke overholdes når det offentlige digitaliserer saksbehandlingen.

Dette kan gjelde forhåndsvarsel før vedtak blir fattet, manglende signering av brev og vedtak eller begrunnelser for vedtak.

«Ved automatisering må man videre sørge for at begrunnelsen ikke blir så kort og skjematisk at den ikke oppfyller begrunnelsesplikten. Alle opplysninger som er nødvendige for et riktig resultat må videre foreligge digitalt og ha god nok kvalitet, slik at utredningsplikten ivaretas. Ved bruk av maskinlæring må man sikre at systemene ikke gjenskaper skjevheter («biases»)

i treningsdataene og med det forskjellsbehandler på et usaklig grunnlag», skriver Harlem og Rørstad.

De to peker på at i den nye nasjonale digitaliseringsstrategien er forvaltningsloven ikke nevnt overhodet, selv om loven gjelder for all statlig og kommunal virksomhet.

For å bøte på dette, har Sivilombudet selv laget en [veileder om digital forvaltning og forvaltningsrettslige krav til offentlige it-systemer](#).

Målet er at rettlederen skal øke rettssikkerheten.

«Vi har også ønsket å øke bevisstheten om at de forvaltningsrettslige kravene til myndighetenes beslutninger gjelder fullt ut også ved digitalisering, særlig fordi forvaltningsloven synes å være lite omtalt i andre veiledere om digitalisering i offentlig sektor», skriver de to.

Innsynsproblemer

I årsmeldingen fremkommer det også at manglende overholdelse av reglene om rett til innsyn og krav til journalføring, fortsatt er et problem.

Antallet klager fortsetter å øke, og antallet uttalelser fra ombudet med kritikk i innsynssaker har økt.

Innsyn i forvaltningens saker og dokumenter er blant medienes viktigste verktøy for å avdekke kritikkverdige forhold i den offentlige forvaltningen, påpeker sivilombud Hanne Harlem.

Uholdbart at innbyggerne ikke får svar fra det offentlige

Kommunal Rapport 21.05.2025

Lang saksbehandlingstid og manglende svar fra kommuner og stat bekymrer sivilombud Hanne Harlem. Hun frykter for innbyggernes rettssikkerhet.

Kortversjonen

- Sivilombudet rapporterer økt antall klager på lang saksbehandlingstid.
- Lang ventetid og manglende svar kan true rettssikkerheten, sier Hanne Harlem.
- Kommuner og stat må følge lovbestemte krav til saksbehandlingstid.
- Ressursmangel er ofte brukt som unnskyldning for forsinkelser.
- Automatisering kan redusere saksbehandlingstiden betydelig.

Oppsummeringen er generert av Labrador AI, og kvalitetssikret av en journalist.

I en [særskilt melding til Stortinget](#) tar Sivilombudet for seg klagesaker knyttet til lang saksbehandlingstid og manglende svar fra kommuner og stat.

«Antallet klager på disse områdene har økt mye de siste årene, og utgjør nå 30 prosent av alle klager vi får. Lang saksbehandlingstid og manglende svar kan se ut til å være en systemsvikt, og kan utgjøre en trussel mot rettssikkerheten», skriver sivilombud Hanne Harlem i sin redegjørelse til Stortinget.

Lovbestemte krav

Harlem mener det er uholdbart at innbyggerne ikke får svar fra det offentlige, eller at de må vente i lang tid på viktige avgjørelser i livet.

«Forvaltningsorganene må følge lovbestemte krav til saksbehandlingstid, og plikter å si fra både til personene det gjelder og til overordnet myndighet når regelverket ikke følges», skriver Harlem, og påpeker at sent eller manglende svar svekker respekten for lover og regler, og ikke minst tilliten til myndighetene.

Hovedregelen er at saker kommuner og stat får til behandling, skal behandles «uten ugrunnet opphold». Men hva dette konkret innebærer, er ikke presisert i forvaltningsloven. Sivilombudet mener at hva som kan anses som rimelig tid, er avhengig av hva slags sak det er. Lang saksbehandlingstid vil være særlig problematisk i saker med stor individuell eller samfunnsmessig betydning.

Det samme gjelder i saker der lang saksbehandlingstid kan føre til tap av rettigheter og klager på vedtak, der gjennomføring av vedtaket er irreversibelt eller vedtak som mister aktualitet etter noe tid.

Reell økning

Sivilombudet mener økningen i antall klager ikke skyldes endring i praksis hos Sivilombudet, men at det er snakk om en faktisk økning i antall klager på tilfeller der forvaltningen lar være å svare.

Selv Sivilombudet rammes av problemet:

«Også ombudets egne ansatte opplever dette som utfordrende i arbeidet med å undersøke saker. I flere tilfeller må vi ta opp saker skriftlig, fordi det ikke er mulig å få kontakt med en saksbehandler som kan opplyse om status», skriver Harlem i sin rapport til Stortinget.

Klagene Sivilombudet mottar, er knyttet til Nav, utlendingsforvaltningen, offentlighet og innsyn, plan- og byggesaker, helse- og omsorgstjenester og politi- og påtaleområdet. I fjor var det en økning i klager på sen behandling av saker om rett til kommunale helse- og omsorgstjenester.

Disse klagene var rettet både mot kommunene og statsforvalterne.

Sivilombudet peker på at helse- og omsorgstjenester normalt er noe som er viktig for mottakeren. Når saksbehandlingstiden blir lang, er det risiko for at enkeltpersoner blir gående uten helsetjenester de trenger og har krav på etter loven.

Avslag på slike tjenester kan påklages til Statsforvalteren, men ifølge Sivilombudet viser flere saker at kommuner ikke forbereder og oversender klager til Statsforvalteren før etter lang tid. I konkrete saker har tiden strukket seg over mange måneder og opp mot ett år, skriver Sivilombudet.

Det er ikke bare kommuner som er trege. Også tiden som statsforvalterne bruker på å behandle sakene, kan bli lang.

Bryter lovgivers intensjon

Saksbehandlingstiden er også viktig i saker om rett til spesialundervisning i grunnskolen.

«Ettersom behandlingstiden ofte vil løpe parallelt med skoleåret, vil lang behandlingstid føre til direkte tap av rettigheter for elever som viser seg å ha krav på individuelt tilrettelagt opplæring. Sivilombudet har behandlet flere saker der saksbehandlingen i kommunene har strukket seg over store deler av eller hele skoleåret, med den følge at barn har stått uten den undervisningen de kan ha krav på i lang tid», skriver Sivilombudet, som legger til at flere måneder uten individuelt tilrettelagt opplæring er lenge for et barn, og vil normalt være vanskelig å ta igjen.

Også i saker som gjelder krav om innsyn i dokumenter etter offentlighetsloven eller etter reglene om partsinnsyn, kan det gå tregt å få svar. Sivilombudet mener saksbehandlingstiden i slike saker regelmessig er så lang at lovgivers intensjon ikke oppfylles.

Sivilombudet mener retten til innsyn er viktig for å avdekke kritikkverdige forhold i forvaltningen, og at innsynet er en sentral forutsetning for en åpen og opplyst debatt. Effekten av kritikk fra Sivilombudet på dette området, synes ikke å være stor. Det skjer ofte ikke noen varig forbedring når Sivilombudet kritiserer behandlingstiden, skriver Sivilombudet.

Mangler penger og folk

Ressursmangel er forvaltningens vanligste forklaring på lang saksbehandlingstid og manglende svar, skriver Sivilombudet. Ombudet påpeker at gjeldende regler for saksbehandling eller saksbehandlingstid ikke kan ignoreres fordi man ikke har ressurser.

Budsjettmessige begrensninger er ikke en lovlig grunn til å bryte lovkrav, understreker Sivilombudet.

Sivilombudet mener saksbehandlingsprosessen og intern organisering også har stor betydning for effektiviteten. Mangelfulle rutiner kan føre til at henvendelser ikke besvares. «Dagens digitale løsninger burde gjøre det relativt enkelt å gi tilbakemelding og statusoppdateringer», skriver Sivilombudet.

Ombudet mener automatisering kan redusere saksbehandlingstiden betydelig og samtidig frigjøre ressurser. Samtidig peker de på at muligheten for en slik digitalisering og effektivisering varierer saksfelt til saksfelt.

Innspill til kontrollutvalget

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Høylandet kommune

Møtedato

26.08.2025

Saknr

17/25

Saksbehandler Jorunn Sund

Arkivkode

Arkivsaknr 25/295 - 3

Forslag til vedtak

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Saksopplysninger

Hensikten med denne saken er at utvalgets medlemmer kan drøfte og fremme innspill til saker og forhold som kontrollutvalget kan ta tak i, eller diskutere om å utredet en sak til et fremtidig kontrollutvalgsmøte.

Som eksempel:

- Forhold i kommunen som medlemmene har behov for å drøfte.
- Ønske om orientering knyttet til et saksområde fra kommunedirektøren, eller deltagelse på kurs/konferanse.

Godkjenning av møteprotokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Høylandet kommune

Møtedato

26.08.2025

Saknr

18/25

Saksbehandler Jorunn Sund

Arkivkode

Arkivsaknr 25/295 - 4

Forslag til vedtak

Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget, 26.08. 2025 godkjennes.

Saksopplysninger

Godkjenning av protokoll